ԻԳ.00.02 – Քաղաքական ինստիտուտներ և գործընթացներ

Ընդհանուր դրույթներ: Քաղաքագիտությունը որպես գիտություն: Քաղաքագիտության առարկան և օբյեկտը: <<Քաղաքական>> եզրույթի գիտական ըմբռնումը: Քաղաքականության ծագումը և նրա էությունը. արդի գիտական տեսակետները: Քաղաքականության և տնտեսության փոխազդեցությունը: Քաղաքագիտության միջառարկայական բնույթը. քաղաքական գիտությունների համակարգը: Քաղաքագիտությունը սոցիալ-հումանիտար գիտելիքների շարքում: Կիրառական քաղաքագիտության առարկայական տիրույթը: Տեսական քաղաքագիտության և կիրառական քաղաքագիտության հիմնախնդիրների տարբերությունները: Համեմատական քաղաքագիտություն, նրա տեսակները:

Քաղաքագիտական հետազոտությունների մեթոդները: Քաղաքագիտության գործառույթները: Քաղաքականության և իրավունքի փոխհարաբերությունները: Քաղաքականություն և էկոլոգիա:Ժամանակակից քաղաքագիտական դպրոցները և նրանց հայեցակարգային մոտեցումները: Հայաստանի Հանրապետության քաղաքագիտական միտքը, կիրառվող գիտական հայեցակարգերը:

Քաղաքական իշխանութուն: Քաղաքական իշխանության էությունը: Քաղաքական իշխանության սուբյեկտը: Քաղաքական իշխանության օբյեկտը: Քաղաքական իշխանության ռեսուրսները /տնտեսական, սոցիալական, իրավական/: Քաղաքական իշխանության ռեսուրսները (ադմինիստրատիվ-ուժային, տեղեկատվական, մշակութային-վարչարարական): Քաղաքական իշխանության ռեսուրսների դասակարգումը ըստ ազդեցության բնույթի /կազմակերպական, նորմատիվ-իրավական, խրախուսական, պարտադրողական/:

Քաղաքական իշխանության լեգիտիմության մասին արդի քաղաքագիտական հայեցակարգերն ու տեսակետները: Ռացիոնալ-լեգալ լեգիտիմություն: Խարիզմատիկ լեգիտիմություն: Էթնիկ լեգիտիմություն: Կառուցվածքային լեգիտիմություն: Գաղափարախոսական լեգիտիմություն: Անհատականացված լեգիտիմություն: Քաղաքական իշխանության լեգիտիմության ճգնաժամերը: Ճգնաժամերի տիպերը և լուծման ուղիները. հեղափոխական և սահմանադրա-իրավական: Իշխանության լեգիտիմացման և ապալեգիտիմացման գործընթացները և նրանց

փոխկապակցվածությունը: Լեգալության և լեգիտիմության կապն ու փոխազդեցությունը: Քաղաքական իշխանության լեգիտիմության ճգնաժամերը Հայաստանի Հանրապետությունում:

Քաղաքականության սուբյեկտները: Քաղաքականության սուբյեկտ և օբյեկտ հասկացությունները: Անհատը որպես քաղաքականության սուբյեկտ: Անհատի իրավական կարգավիճակը և Ժողովրդավարությունը որպես անհատի սուբյեկտայնության հիմնական պայման: Անհատի քաղաքական վարքի հիմնական ձևերը /բարձր քաղաքական ակտիվություն, պրոֆեսիոնալ քաղաքական գործունեություն, դրվագային քաղաքական մասնակցություն, անհատի պասսիվ, չեզոք, ժխտողական քաղաքական դիրքորոշում/:

Քաղաքականության *սոցիալական սուբյեկտները* /ազգեր, հասարակական դասակարգեր, սոցիալական խմբեր, շահերի և ճնշման խմբեր/: Ըստ կազմակերպվածության աստիճանի քաղաքականության սուբյեկտների դասակարգումը Ա. Ալմոնդի և Գ. Պաուելլի կողմից: Քաղաքականության ինստիտուցիոնալ սուբյեկտները: Քաղաքական ինստիտուտներ, նրանց դերը քաղաքականության ապաանհատականացման գործընթացում: ԶԼՄ-ները որպես քաղաքականության սուբյեկտ: Սուբյեկտների քաղաքական մանիպուլյացիան: Ուղեղային կենտրոնները որպես քաղաքականության նոր սուբյեկտներ: Քաղաքականության սուբյեկտների նպատակների, միջոցների և մեթոդների ամբողջությունը: Քաղաքականության ներպետական և արտաքին սուբյեկտներ: Միջազգային քաղաքականության սուբյեկտները:

Հասարակության քաղաքական մշակույթը: Հասարակության քաղաքական մշակույթ հասկացությունը քաղաքագիտական տեսություններում: Արդիական տեսակետները: Քաղաքական մասնակցության մշակույթի չորս բաղադրիչները՝ կոգնիտիվ (ճանաչողական), աֆֆեկտիվ (զգայական), ակսեոլոգիկ /արժևորման/ և վարքային: Քաղաքական մշակույթի հենքային բաղադրիչները՝ խորհրդանիշներ, քաղաքական գաղափարներ, հայեցակարգեր, համոզմունքներ: Արժեքային նորմատիվ համակարգը: Քաղաքական մշակույթի արժեքաբանությունը, սոցիալական նորմերը, օրինակելի զանգվածային վարքը և ավանդույթները: Իրավունքի նորմեր ազդեցությունը քաղաքական մշակույթի վրա: Քաղաքական

մշակույթի և հասարակության հոգևոր մշակույթի կապն ու ընդհանրությունները: Քաղաքական մշակույթի տիպաբանությունը: Անգլո-ամերիկյան, մայրցամաքային-եվրոպական, մինչարդյունաբերական խառը, խարիզմատիկ, տոտոլիտար-ամբողջատիրական քաղաքական մշակույթների բնութագիրը: Նահապետական, հպատակային-ենթարկվող, ակտիվ մասնակցային և լիբերալ-դեմոկրատական քաղաքական մշակույթների բնութագիրը: Հայաստանի Հանրապետության քաղաքական մշակույթը, նրա զարգացման վրա ազդող պատմական, սոցիալական, միջազգային և անվտանգային գործոնները:

Քաղաքական սոցիալիզացացիա և քաղաքական մասնակցություն: Քաղաքական սոցիալիզացացիայի և քաղաքական մասնակցության դերը հասարակության քաղաքական մշակույթի վերարտադրության և զարգացման գործընթացում: Քաղաքական մասնակցության գործոնը քաղաքական մշակույթի տիպավորման գործում: Քաղաքական մասնակցության երևույթը: Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: քաղաքական մասնակցության ազդակներն ու դրդապատճառները: Մասնակցային ժողովրդավարության դրվածքը և հրատապ խնդիրները: Քաղաքական մասնակցության ձևերը, կարգավորման մեխանիզմները, չմասնակցելու /աբսենտիզմի/ հիմնական պատճառները, գենդերային հիմնահարցերը: Քաղաքական մասնակցության առանձնահատկությունները Հայաստանի Հանրապետությունում:

ø³Õ³ù³Ï³Ý Ñ³Ù³Ï³ñ·եր: Քաղաքական համակարգ հասկացությունը քաղաքական գիտության մեջ և քաղաքական կյանքի հետազոտման Դ. Իստոնի համակարգային մոտեցումը: Քաղաքական համակարգի կառուցվածքը: Քաղաքական գիտակցությունը և քաղաքական հարաբերությունները որպես քաղաքական համակարգի տարրեր: Քաղաքական գիտակցության մակարդակները՝ հատվածային, զանգվածային, տեսական, էմպիրիկ: Քաղաքական համակարգի գործառույթները՝ ինտեգրացիոն, նպատակաստեղծ, կազմակերպչական, կարգավորող, հակակարգավորող: Քաղաքական համակարգի կառուցվածքային բաղադրիչները՝ ինստիտուցիոնալ,

գործառույթային, կարգավորիչ, հաղորդակցային, գաղափարական: Քաղաքական ինստիտուտները որպես համակարգաստեղծ կառույցներ: Ժամանակակից քաղաքական համակարգերի տիպաբանության մոդելները: Ըստ քաղաքական մշակույթի համակարգերի տիպաբանության Գ. Ալմոնդի հայեցակարգը / անգլո-ամերիկյան, մայրցամաքային-եվրոպական, նախարդյունաբերական և մասնակի արդյունաբերական/: Տիպաբանություն ըստ քաղաքական վարչակարգի՝ դեմոկրատական, տոտալիտար, ավտորիտար: Պետությունը, որպես քաղաքական համակարգի հենք: Պետական կառավարման ձևի և քաղաքական համակարգի տիպավորման կապը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի առաջատար ինստիտուտ: Պետության ծագման մասին հիմնական քաղաքագիտական հայեցակարգերը: Պետության հիմնական տարրերը և հատկանիշները: Պետության գործառույթները: Պետությունների տարածքային կազմակերպման կառուցվածքները՝ ունիտար-միաձույլ, ֆեդերատիվ-դաշնություն, կոնֆեդերատիվ-համադաշնություն: Պետական կառավարման ձևերը՝ միապետություն և հանրապետություն, նրանց ենթատիպերը,: Իրավական պետություն և նրա հիմնարար սկզբունքները: Իրավական պետության հատկանիշներն ու գործառույթները: ՀՀ երրորդ հանրապետության քաղաքական համակարգը:

Քաղաքական վարչակարգ /ռեժիմ/: Քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը: Քաղաքական վարչակարգերիի մասին արդի քաղաքագիտական տեսակետները: Քաղաքական վարչակարգերի տիպաբանության արդի մոդելները. նրանց դասակարգման մեթոդները: Դեմոկրատական քաղաքական վարչակարգի ընդհանուր բնութագիրը: Տոտալիտար /ամբողջատիրական/ վարչակարգի ընդհանուր բնութագիրը:: Ավտորիտար քաղաքական վարչակարգի ընդհանուր բնութագիրը: Արդի արևմտյան ժողովրդավարական /դեմոկրատական/ քաղաքական վարչակարգերը: Արդի ավտորիտար վարչակարգերը հետխորհրդային տարածությունում: Արդի տոտալիտար վարչակարգերի առանձնահատկությունները:

Քաղաքացիական հասարակություն: Քաղաքացիական հասարակության տեսական ակունքները: Քաղաքացիական հասարակության առաջացման պատմական նախադրյալները: Քաղաքացիական հասարակության կառուցվածքը: Քաղաքացիական հասարակության մասին ժամանակակից տեսակետները և նրա

բնութագրական հատկանիշները: Քաղաքացիական հասարակության գործառույթները: Քաղաքացիական հասարակության կայացման գործընթացը Հայաստանի հանրապետությունում: Մարդու քաղաքական իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանությունը եվրոպական կառույցների իրավական ընթացակարգերում: Մարդու քաղաքական իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանության ներպետական և իրավական ընթացակարգերը: Քաղաքացիական հասարակության ձևավորումն ու կայացումը ժողովրդավարական քաղաքական գործընթացների արդյունք: Քաղաքացիական հասարակության կայացման նախադրյալները ՀՀ-ում: Ժողովրդավարության և ցիվիլիկրատիայի փոխհարաբերությունները քաղաքական գործընթացներում: Քաղաքացիավարական կրթությունը որպես էթնիկ ինքության արդիականացման գործընթաց: Համագործակցության մշակույթը ժողովրդավարական քաղաքական գործընթացի հաստատման արդյունք:

Քաղաքական կուսակցություններ: Քաղաքական կուսակցություն հասկացության սահմանումները: Քաղաքական կուսակցություն հասկացության սահմանման հիմնական հայեցակարգերը արդի քաղաքագիտության մեջ:կուսակցությունների էությունն ու հատկանիշները: Կուսակցությունները քաղաքական գործընթացի սուբյեկտ և հասարակության քաղաքական ինստիտուտ: Քաղաքական կուսակցությունների գործառույթները: Կուսակցությունների ծագումը և պարտոգենեզի փուլերը: Կուսակցությունների պատմական տիպերը: Կուսակցությունների ինստիտուցիոնալացումը և գործունեության իրավական կարգավորումը: Կուսակցությունների ուսումնասիրման մեթոդոլոգիական դժվարությունները: Պատմական, ինստիտուցիոնալ և սոցիոլոգիական մոտեցումները: Կուսակցությունների ուսումնասիրման հոգեբանական, կենսաբանական, մարդաբանական և տնտեսական մեթոդոլոգիան: Կուսակցությունների ուսումնասիրման մեթոդները և հետազոտական մոդելները. պատմական, կառուցվածքային, ֆունկցիոնալ, մեխանիկական, կիբեռնետիկական, կուսակցություն-ծառ և կուսակցություն-թատրոն: Կուսակցությունների ինստիտուցիոնալացման և սահմանադրականացման ԳՖՀ-ի և ԱՄՆ-ի փորձը:

Կուսակցությունների տիպաբանություն պատմական, գաղափարական, կազմակերպական, սոցիալական չափանիշներով: Կուսակցությունների տիպերն ըստ գործունեության մեթոդների և քաղաքական դաշտում զբաղեցրած տեղի: Քաղաքական ներկայացչության ինստիտուտի շրջաբերման (էվոլյուցիայի) փուլերը:

---

1. Քաղաքական կուսակցությունների զարգացման փուլերը արևմտյան և ոչ արևմտյան հասարակություններում:
2. Քաղաքական կուսակցությունների ձևավորման և զարգացման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում:
3. Քաղաքական մանիպուլացումը և դրա սահմանափակման ուղիները:

Կուսակցական համակարգ հասկացությունը: Բազմակուսակցական, երկկուսակցական և միակուսակցական համակարգերի ընդհանուր բնութագիրը, նրանց ենթատիպերը: Կուսակցական համակարգերի համեմատական վերլուծությունը:

Պարտոգենեզի գործընթացը և բազմակուսակցության հաստատումը ՀՀ-ում. կուսակցությունների ինստիտուցիոնալացման գործընթացը և ընդունված օրենքները:

Ճնշման խմբեր: Ճնշման խմբեր հասկացությունը: Սահմանումները, հայեցակարգային մոտեցումները: Ճնշման խմբերի գործունեության միջոցները և մեթոդները: Ճնշման խմբերի գործառույթները: Ճնշման խմբերի տիպաբանությունը: Ճնշման խմբերի և քաղաքական կուսակցությունների որպես քաղաքական ինստիտուտների համեմատական վերլուծությունը: Շահային խմբերի դերային առանձնահատկությունները քաղաքական գործընթացում: Շահային խմբերը ՀՀ քաղաքական գործընթացների ժողովրդավարացման գործոն:

Քաղաքական էլիտա: Քաղաքական էլիտա/ընտրախավ/ հասկացության սահմանումները: Էլիտալոգիայի հիմնական տեսությունները: Քաղաքական էլիտան որպես քաղաքականության սուբյեկտ: Քաղաքական էլիտայի կառուցվածքը; Քաղաքական էլիտայի առաջացման պատճառները, և գենեզիսը: Քաղաքական էլիտայի գործառույթները: Քաղաքական էլիտայի տիպաբանությունը. Քաղաքական,

տնտեսական, ռազմական և մշակութային էլիտաներ: Հայաստանի հասարակության ժամանակակից քաղաքական էլիտաները:

Քաղաքական լիդերություն: Քաղաքական լիդերություն հասկացությունը և հիմնական տեսությունները: Քաղաքական լիդերության առաջացման նախադրյալները: Քաղաքական լիդերության սոցիալական գործառույթները. <<ախտորոշիչ-դիագնոստիկ>>, վարչա-հրամայական-դիրեկտիվ, հավաքագրման, կոմունիկատիվ-հաղորդակցային, ինտեգրատիվ և լեգիտիմացման գործառույթները: Քաղաքական լիդերության տիպաբանությունը. փոքր խմբի, հասարակական շարժման, ավտորիտար, դեմոկրատական լիդերները: Ատորիտար, <<դրոշակակիր>>, <<ծառայող>> և <<առևտրական>> լիդերների տիպերը: Լիդերության տիպաբանության Մ. Վեբերի մոդելը:

Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր. Ընտրական գործընթացը: Ընտրությունների էությունն ու նշանակությունը: Դեմոկրատական ընտրությունների հիմնական սկզբունքները: Ընտրական համակարգեր: Մեծամասնական ընտրական համակարգի ընդհանուր բնութագիրը: Համամասնական ընտրական համակարգի ընդհանուր բնութագիրը: Ընտրական համակարգերի համեմատական վերլուծությունը. առավելություններ և թերություններ: Ընտրական գործընթացի հիմնական փուլերը: Քաղաքական իմիջ հասկացությունը և նրա սահմանումները: Քաղաքական իմիջի կերտման նշանակությունը ընտրական գործընթացում: Քաղաքական իմիջի օրենքները:Ընտրական համակարգերի, քաղաքական վարչակարգերի և պետական կառավարման ձևերի փոխկապակցվածությունը: ՀՀ ընտրական համակարգի էվոլյուցիան հետխորհրդային ժամանակաշրջանում: Խորհրդարանական և նախագահական ընտրությունները և կուսակցությունները Հայաստանում:

Քաղաքական կոնֆլիկտներ /հակամարտություններ/: <<Քաղաքական կոնֆլիկտ>> հասկացությունը, հիմնական հայեցակարգերը: Կոնֆլիկտների տեսակները, բնութագրման չափանիշները: Քաղաքական հակամարտությունների տիպաբանությունը. սոցիալական, գաղափարական, էթնիկական, էթնո-քաղաքական

կոնֆլիկտներ: Քաղաքական հակամարտությունների ծագումն ու զարգացման փուլերը: Քաղաքական հակամարտությունների լուծման երեք իրական մեխանիզմները և հակամարտության կողմերի վրա ազդեցության միջոցները: Քաղաքական հակամարտությունների գործառույթները: քաղաքական կոնֆլիկտների կառավարման ռազմավարությունը և լուծման ձևերն ու մեթոդները:

Քաղաքական գործընթաց: <<Քաղաքական գործընթաց>> հասկացությունը: քաղաքական գործընթացի տիպերը. զուգահեռ և ուղղահայաց կազմակերպված գործընթացներ: Քաղաքական գործընթացի գաղափարական հիմքերը (ազատականություն, պահպանողականություն, ազգայնականություն): Ֆորմալ և ոչ ֆորմալ ինստիտուտները քաղաքական գործընթացում: ***Քաղաքական գործընթացների բազմաչափությունը:***Քաղաքական գործընթացի կառուցվածքը և դերակատարները: Քաղաքական գործընթացի վերլուծություն: Քաղաքական գործընթացի վերլուծության սոցիոլոգիական մոտեցում: Քաղաքական գործընթացի վերլուծության վիճակագրական և ժողովրդագրական վերլուծություն: Քաղաքական գործընթացը ավանդական, մոդեռն, պոստմոդեռն հասարակություններում: Քաղաքական գործընթացի ինստիտուցիոնալ, վարքաբանական, գործառույթա-կառուցվածքային մեթոդները: Քաղաքական գործընթացը և ռացիոնալ ընտրության տեսությունը: Բանակցությունը, երկխոսությունը, մենախոսությունը և պատմական հիշողությունը որպես քաղաքական գործընթացի կառուցվածքային մաս: ***Քաղաքական գործընթացների դասակարգումը և մեթոդաբանությունը.*** Քաղաքական գործընթացը ավանդական, մոդեռն, պոստմոդեռն հասարակություններում: Քաղաքական գործընթացի ինստիտուցիոնալ, վարքաբանական, գործառույթա-կառուցվածքային մեթոդները: Քաղաքական գործընթացը և ռացիոնալ ընտրության տեսությունը: Բանակցությունը, երկխոսությունը, մենախոսությունը և պատմական հիշողությունը որպես քաղաքական գործընթացի կառուցվածքային մաս: Քաղաքական գործընթացի հիմնական փուլերը: Քաղաքական գործընթացի կառավարումը. քաղաքական որոշումների ընդունման և իրականացման գործընթացը: Որոշումների ընդունման մեթոդները - կոմպրոմիս, կոնսենսուս և հեգեմոնիա: Քաղաքական գործընթացի առանձնահատկությունները հայաստանում: Ժողովրդավարացումը և քաղաքական արդիականացումը: **Ժողովրդավարական անցումից համախմբում գործընթացների ինստիտուցիոնալ հիմնախնդիրները:**Ժողովրդավարացման չորրորդ ալիքի

արժեքաբանությունը: Ժողովրդավարական որակի ինստիտուցիոնալ հիմնախնդիրները: Գունավոր հեղափոխություններ. Դերակատարները և նպատակաբանական հիմնախնդիրները: ***Քաղաքական գործընթացի համակարգային բնույթը*** Քաղաքական համակարգի ստեղծման գործընթացի առանձնա-հատկությունները և օրինաչափությունները: Լոկալ, ռեգիոնալ և գլոբալ քաղաքական գործընթացների փոխկապվածությունը և հարաբերական անկախությունը:Հասարակական և քաղաքական համակարգերի կերպափոխման (տրանսֆորմացիա) արժեշահային կողմնորոշիչները:Քաղաքական համակարգի արդիականացման առանձնահատկությունները ԿԱԵ և ՆԽՄ երկրներում:Քաղաքական համակարգի փոփոխությունները որպես կայուն զարգացման գրավական: Քաղաքական համակարգի ինստիտուտների փոխհարաբերությունները քաղաքական որոշումների նախապատրաստման, ընդունման և իրականացման գործընթացներում: Միֆերը և սիմվոլները քաղաքական գործընթացի համակազային բաղկացուցիչ: Աստիճանակարգված (հիերարխիկ), գծային, ցանցային և կետային գործընթացների առանձնահատկությունները և օրինաչափությունները: ***Քաղաքական գործընթացի սոցիալական շերտավորումը:*** Սոցիալական շերտավորման շարժընթացի ազդեցությունը քաղաքական գործընթացի վրա: Սոցիալական շերտերի հոգեբանական կերպարների բազմազանությունը («հրացանավորներ», «ճոճվողներ», «առյուծ-աղվեսներ», «բվեր», «օտարվածներ», «ավազակներ», «նորելուկներ»): «Սոցիալական բևեռվածություն», «սոցիալական երկխոսություն» և «սերունդների համարշխություն» հասկացությունները քաղաքական գործընթացի կառուցվածքային մաս: Սոցիալական շերտերի մարգինալությունը քաղաքական գործընթացի անորոշության, անկայունության և հատվածայնության պատճառ: Միջին խավը որպես ժողովրդավարական քաղաքական գործընթացի կայացման գրավական: Գենդերային շարժան տեղն ու դերը քաղաքական գործընթացում: Ֆեմինիզմը ժողովրդավարական քաղաքական գործընթացի կայացման գրավական:

Միջազգային քաղաքականություն: Միջազգային քաղաքականության քաղաքագիտական և պատմական ըմբռնումները: Միջազգային քաղաքականության

օբյեկտը և սուբյեկտը: Միջազգային քաղաքականության հիմնական տեսությունները: Արդի միջազգային հարաբերությունների զարգացման հիմնական միտումները: Գլոբալիզացիա հասկացությունը. Գլոբալիզացիայի փուլերը Ռազմական ուժի կիրառման ժամանակակից միտումները: ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականության գաղափարախոսությունը և ռազմավարությունը: ԱՄՆ հետպատերազմյան արտաքին քաղաքական ռազմավարության հայեցակարգերը: Չինաստանի արտաքին քաղաքական նպատակները: Ռուսաստանի Դաշնության արտաքին քաղաքականության հիմնական դրույթները: ´³½Ù³ÏáÕÙ Ù»Ë³ÝÇ½ÙÝ»ñÁ ºíñáå³ÛáõÙ: Միջազգային ահաբեկչության հիմնախնդիրը և պայքարը դրա դեմ: Միգրացիայի նոր դրսևորումները 21-րդ դարում: Համաշխարհային քաղաքականության էներգետիկ բաղկացուցիչը: Üáñ í»ñ³½·³ÛÇÝ ¹»ñ³Ï³ï³ñÝ»ñÁ, ¹ñ³Ýó ÷áË·áñÍ³ÏóáõÃÛáõÝÁ ¨ ³ßË³ñÑÇ ù³Õ³ù³Ï³Ý Ñ³Ù³Ï³ñ·Ç Ýáñ³óáõÙÁ: Համաեվրոպական գործընթացը և մարդու իրավունքների խնդիրը միջազգային հարաբերություններում: ԽՍՀՄ ինքնափլուզման միջազգային հետևանքները և ԱՊՀ կազմավորումը: Դեմոկրատիայի ընդարձակման հայեցակարգը միջազգային հարաբերություններում. ՄԱԿ-ի ճգնաժամը: Հումանիտար ինտերվենցիաները: <<Ռեժիմների փոխման>> ամերիկյան ռազմավարությունը: Միջազգային հարաբերությունների կարգավորման նոր մեխանիզմները: Ուժային կենտրոնի ձևավորումը Արևմտյան Եվրոպայում:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

- ՀՀ սահմանադրություն (փոփոխություններով).- Եր.: «Պաշտ. Տեղեկագիր», 2006
- ՀՀ սահմանադրություն (փոփոխություններով).- Եր.: «Պաշտ. Տեղեկագիր», 2015

- Մարգարյան Մ. Քաղաքական լիդերություն (ուսումնական ձեռնարկ), երկրորդ հրատարակություն. -Եր.: «Պետական ծառայություն», 2001
- Մարգարյան Մ. Մ., Քաղաքական ընտրանին և ժողովրդավարական անցման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում, Երևան, Պետական ծառայություն, 2006 – 391 էջ
- Մարգարյան Մ. Մ. Քաղաքական լիդերություն, Երևան «Պետական ծառայություն», 2017, 313 էջ
- Մ. Մարգարյան, Քաղաքական արդիականացման հրամայականները Հայաստանի Հանրապետությունում, Պետական ծառայություն հրատարակչություն, Երևան 2019, 310 էջ
- Ալեքսանյան Աշոտ. Ցիվիլիարխիկ դեմոկրատիա: Եր., ԵՊՀ հրատ. 2005, 128 էջ
- Մարիամ Մարգարյան, Քաղաքագիտական բլոգ, https://mmmargaryan.wordpress.com/
- Զաքարյան Ա., Կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր, Գիր, Երևան 2015, 120 էջ
- Кац Р., Мэир П. Изменение моделей партийной организации и партийной демокртаии: возникновение картельных партий/ Политические партии и партийные системы в современном мире (Серия «Политическая наука, №1»). М.: РАН. 2006
- Енгоян А. П. "Идеологические основы социально – политических трансформаций в постсоветской Армении", - Ер.: Изд. Российско – Армянского университета, 2011
- Политический процесс: Основные аспекты и способы анализа: Сборник учебных материалов/ Под. ред. Мелешкиной Е. Ю. – М.: “Весь мир”, 2001. – 340 с.
- Соловьев А. И. Политология: Политическая теория, политические технологии: М. : Аспект Пресс, 2003.559 с.
- Хейвуд Э. Политология: Учебнник для студентов вузов / Пер. с англ. под. ред. Г. Г. Водолазов, В. Ю. Бельского.-М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005.- 544 с.

- Современная политическая теория. (Автор-составитель Д. Хэлд) / Пер. с англ. под общ. ред. В. И. Даниленко.-М.: NOTA BENE, 2001.- 480 с.
- Категории политической науки. Учебник. Автор концеп-проекта А. Ю. Мельвиль. М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2002. 656 с.
- Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология / Под редакцией В. Л. Иноземцева. М.: Academia,1999.640 с.
- Нуреев, Р. М. Теория общественного выбора. Курс лекций (Текст): учеб. пособие для вузов / Р. М. Нуреев; Гос.ун-т- Высшая школа экономики.-М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2005. 531 с.
- Панарин А.С. Политология. О мире политики на Востоке и Западе. Учебное пособие, М., 1999.
- Маргарян М. Особенности и динамика политического процесса в Армении. – Spectrum (Вопросы региональный безопасности). – “Амроц груп”, Ереван, 2006, стр. 29-38Будон Р. Место беспорядка. Критика теории социального изменения. // Пер. с франц. М.М.Кириченко. М., 1998.
- П. Майр " Управляя пустотой. Размывание западной демократии", Издательство института Гайдара, Москва, 2019, 209 стр.
- Эйзенштадт Ш. Революция и преобразование общества. Сравнительное изучение цивилизаций. Пер. с англ. М., 1999.
- Фромм Э. Бегство от свободы. Пер. с англ. под общ. ред. П.С.Гуревича. М., 1995
- Московичи С. Психология толп. М., 1998
- Преступная толпа. М., 1998.
- Политические идеи XX века (Шанталь Мийон – Дельсоль). Конкорд – М., 1995
- Theories of the policy process/ ed. by Paul A. Sabatier and Christopher M. Weible, Westview Press, 2014
- Oxford handbook of Public Policy/ ed. By M.Moran, M.Rein and R.E. Goodin, Oxford University Press, 2006

- McNabb David, Research Methods for Political Science: Quantitive and Qualitative Approaches, M.E. Sharpe, 2010
- Kellstedt Paul M., Whitten Guy D., The Fundamentals of Political Science Research, Cambridge University Press, 2013
- Hill Michael, Public Policy Process, Pearson Education Limited, 2013
- Christoph Knill & Jale Tosun, Public Policy: A New Introduction, Palgrave Macmillan, 2012
- Henry Kissinger, World Order, Penguin Press; First Edition Used edition, 2014
- G. Sartori "Parties and Party systems. A framework for analysis",ECPR Press, 2005, 368 p.
- The Future of Freedom: Illiberal Democracy at Home and Abroad , Fareed Zakaria, (W.W. Norton & Company; 2003, 301p.
- The Post-American World, Fareed Zakaria, (W.W. Norton & Company; 2008)
- Z. Bauman, " Liquid Modernity", 2000, 240 p.
- Z. Bauman. Individual and society in the liquid modernity, 2013
- Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология / Под редакцией В. Л. Иноземцева. М.: Academia,1999.640 с.
- Нуреев, Р. М. Теория общественного выбора. Курс лекций (Текст): учеб. пособие для вузов / Р. М. Нуреев; Гос.ун-т- Высшая школа экономики.-М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2005. 531 с.
- •Панарин А.С. Политология. О мире политики на Востоке и Западе. Учебное пособие, М., 1999.
- •Маргарян М. Особенности и динамика политического процесса в Армении. – Spectrum (Вопросы региональный безопасности). – “Амроц груп”, Ереван, 2006, стр. 29-38
- Էմիլ Օրդուխանյան, Հայկ Սուքիասյան, ø³Õ³ù³·ÇïáõÃÛáõÝ: àõëáõÙÝ³Ï³Ý Ó»éÝ³ñÏ, ºñ., Լիմուշ Ññ³ï., 2016
- Համիկ Շափաղաթյան, Քաղաքական մասնակցության արդի հիմնախնդիրներ, Երևան, <<Զանգակ>> հրատ., 2007
- Հայկուհի Մկրտչյան, Քաղաքական հոգեբանություն, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, ԵՊՀ հրատ. 2019

- Քեռյան Գ., Քաղաքական կուսակցությունների տիպաբանությունը, «Վան Արյան» հրատ., Երևան, 2002
- Քաղաքական էլիտան հետխորհրդային Հայաստանում. Բնութագրիչները և ձևավորման ուղիները, Եր., Էդիթ պրինտ, 2014

Ռուսերեն

- Политология. Учебник для вузов. Под ред. М.А. Василика, М., 1999.
- Политология. Учебник для вузов. Под ред. М.А. Василика, М., 1999.
- Цыганков А.П. Современные политические режимы: структура, типология, динамика, М., 1995.
- Пугачев В.П., Соловьев А.И., Введение в политологию, М., 1999. или М., Аспект Пресс, 2000
- Партии и партийные системы современной Европы, М.,1994.
- Гончаров Д.В. Теория политического участия, М., 1997.
- Соловьев А.И. Политология: политическая теория,политичвские трхнологии. М., Аспект Пресс, 2003.
- Халипов В. Власть: Основы краталогии., М.,1995.
- Сморгунов Л.В. Современная сравнительная политология, М., РОССПЭН, 2002.
- Козырев Г. И., Политическая конфликтология, М., Ид «Форум»: ИНФРА-М., 2008.
- Нартов Н. Геополитика: учебник для вузов. М., «ЮНИТИ-ДАНА» 2007.
- Артемов Г. Политическая социология, М., Логос, 2002.
- Голосов Г.В. Сравнительная политология. Учебник, 2-е изд., Новосибирск, 1995.
- Жуков К.С. Карнышев А.Д. Азбука избирательных кампаний. М., «РИП-холдинг», 2003.
- Ашин Г.К., Понедельков А.В. Основы политической элитологии., М., 1999.
- Цыганков А.П. Современные политические режимы: структура, типология, динамика, М., 1995.
- Пугачев В.П., Соловьев А.И., Введение в политологию, М., 1999. или М., Аспект Пресс, 2000
- Партии и партийные системы современной Европы, М.,1994.
- Гончаров Д.В. Теория политического участия, М., 1997.
- Соловьев А.И. Политология: политическая теория,политичвские трхнологии. М., Аспект Пресс, 2003.
- Халипов В. Власть: Основы краталогии., М.,1995.
- Сморгунов Л. В. Современная сравнительная политология, М., РОССПЭН, 2002.
- Козырев Г. И., Политическая конфликтология, М., Ид «Форум»: ИНФРА-М., 2008.
- Нартов Н. Геополитика: учебник для вузов. М., «ЮНИТИ-ДАНА» 2007.
- Артемов Г. Политическая социология, М., Логос, 2002.
- Голосов Г.В. Сравнительная политология. Учебник, 2-е изд., Новосибирск, 1995.
- Жуков К.С. Карнышев А.Д. Азбука избирательных кампаний. М., «РИП-холдинг», 2003.

- Кошелюк М.Е. Технологии политических выборов,СБП, Питер, 2004.
- Ашин Г.К., Понедельков А.В. Основы политической элитологии., М., 1999.
- Шепель В.М., Имиджелогия: секреты личного обаяния, изд. «Феникс», Ростов н/Д., 2005.

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հոդվածներ և մենագրություններ ծրագրի առանձին հատվածների համար

Տեսական քաղաքագիտություն

- Алексеева Т.А. Современные политические теории. М.Изд-во МГИМО,2008.
- Ачкасов В.А. Сравнительная политология. Курс лекций. - СПб.,2002.
- Ашин Г.К., Понеделков А.В., Игнатов В.Г., Старостин А.М. Основы политической элитологии. М.,1999.
- Бегунов Ю.К. 13 теорий демократий. М.:Бизнес-Прес,2002.
- Бенетон Ф.Введение в политическую науку: Перевод с французского. М.: Весь Мир, 2002.
- Гаджиев К.С. Введение в геополитику. М.,1998.
- Государственная политика и управление.Учебник в 2-ч. М.:РОССПЭН,2006
- Громыко А.Л. Политические режимы: сущность, исторические формы и реальная практика. – М.: Прометей, 2003.
- Даль Р. Демократия и ее критики. М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2003.
- Дегтерев А.А., Основы политической теории, М.: Высш. шк., 1998, 239 с.
- Дибиров А.-Н.З. Теория политической легитимности. М.: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2007.
- Дюверже М.Политические партии.3-е изд. М.:Академический проект,2005
- Желтов В.В. Теория власти. М.:Изд-во Флинта МПСИ,2008
- Енгоян А.П. Идеологические основы социально-политических трансформаций в постсоветской Армении. – Ер.: Изд-во Российско-Армянского университета. 2011.

- Исаев Б.А. Практическая психология: генезис партий и партийно-политических систем.-СПб,2010.
- Теория политики: Учебное пособие / Под ред. Б.А. Исаева. – СПб.: Питер, 2008.-464 с. – (Серия §Учебное пособие¦).Коэн Дж. Л. / Дж. Л. Коэн, Э. Арато . Гражданское общество и политическая теория / Пер. с англ.– М.: Весь мир, 2003.
- Мухаев Р.Т.Теория политики. М.:ЮНИТИ,2005.
- Мухаев Р.Т. История политических и правовых учений.– М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2005.
- Нартов Н.А. Геополитика. М., 2000
- Политология. Под ред. В.А. Ачкасова и В.А.Гуторова. – М., «ЮРАЙТ»., 2009.
- Политология:Лексикон/Под. Ред.А.И.Соловьева.-М.: РОССПЭН, 2007.
- Современная политическая теория / А.Хелд, М., 2002
- Фененко А.В. Концепции и определения демократии (Антология).М. Изд-во УРСС .2006
- Хантингтон **С.** Столкновение цивилизаций / Пер. с англ.. – М.: АСТ; СПб: Terra Fantastica, 2003.
- Хантингтон С. Третья волна: демократизация в конце XX века. М.: «Российская политическая -энциклопедия» (РОССПЭН), 2003.
- Хантингтон, С. Политический порядок в меняющихся обществах / пер. с англ.. – М.:   Прогресс-Традиция, 2004.
- Цыганков П.А. Теория международных отношений. – М.: Гардарики, 2006
- Шестопал Е.Б. Политическая психология:Учебник.-М.:Аспект-Пресс,2010
- Щербинина Н.Г. Теории политического лидерства. – М.: Весь мир, 2004.

Քաղաքական ինստիտուտներ և կիրառական քաղաքագիտություն

- Артёмов Г.П. Политическая социология. М., 2003.
- Ахременко А. С. Политический анализ и прогнозирование: Учеб. пособие. М.: Гардарики, 2006.
- Боришполец К. П. Методы политических исследований: Учеб. пособие. М.: Аспект Пресс, 2010.

- Глухова А. В. Политические конфликты: основания, типология, динамика: теоретико-методологический анализ. Изд. 2-е. М.: URSS, 2010. 277 с.
- Грачев М. Н. Политическая коммуникация: учебно-методическое пособие. М.:
- Жовтун Д. Т. Современная политическая социология: учебное пособие. М.: Изд-во РАГС, 2008. 192 с.
- Елисеев С. М. Политическая социология. СПБ. 2007.
- Козлов С. В. Политический маркетинг: учебное пособие. Новосибирск, Изд-во СибАГС, 2008.
- Кретов Б. И. Прикладная политология: учебное пособие. М.: МИИТ, 2007.
- Политическая конфликтология: учебное пособие / Под ред. С. Ланцова. М.: Питер, 2008. 318 с.
- Политический процесс: основные аспекты и способы анализа / Под ред. Е.Ю. Мелешкиной. М., 2001.
- Попова О. В. Политический анализ и прогнозирование. СПб.: Изд-во СПбГУ, 2009.
- Сахаров Н.А. Институт президентства в современном мире. М., 1994.
- Сморгунов Л.В. Сравнительная политология. Учебник. М., 2002.
- Соловьев О.М. Политические институты. СПБ., 2003.
- Селентьева Д. О. Политический имидж: учебное пособие. СПб.: БГТУ, 2009. 189 с.
- Теория и история политических институтов / Под. ред. Макарина А.В., Стребкова А.И. СПб.: Издат. дом Санкт-Петербургского гос. ун-та, 2008. 319 с.
- Яковлев А. И. Политическая социология: учебное пособие. М.: Дашков и К°, 2008. 383 с.

Համեմատական քաղաքագիտություն

- Алмонд Г., Пауэлл Дж., Стром К., Далтон Р. Сравнительная политология сегодня: Мировой обзор. М., 2002.

- Ачкасов В.А. Сравнительная политология. Курс лекций. СПб., 2002.
- Ачкасов В.А. Этнополитология. Учебник. СПб., 2005.
- Бауман З. Глобализация. Последствия для человека и общества. М., 2004.
- Богатуров А.Д., Косолапов Н.А., Хрусталев М.А. Очерки теории политического анализа международных отношений. М., 2002.
- Голосов Г.В. Сравнительная политология. Учебник. М.,-СПб., 2001.
- Даль Р. Введение в теорию демократии. М., 1992.
- Дюверже М. Политические партии. М., 2000.
- Лебедева М.М. Мировая политика: Учебник для вузов. М., 2003.
- Мировая политика и международные отношения: Учебное пособие / Под ред. С.А.Ланцова, В.А.Ачкасова. СПб., 2005.
- Сморгунов Л.В. Сравнительная политология: Теория и методология измерения демократии. СПб.,1999.
- Сморгунов Л.В. Современная сравнительная политология. Учебник. М., 2002.
- Современная сравнительная политология. Хрестоматия. /Науч.ред.Г.В.Голосов. М.,1997.
- СССР после распада /Общ. ред. О.Маргания. СПб., 2007.
- Эндрейн Ч. Сравнительный анализ политических систем. М., 2000.

- Назаретян А.П. Цививлизационные кризисы в контексте Универсальной истории: Синергетика, психология и футурология.- М.: ПЕР СЭ, 2001.- 239 с.
- Хейзинга Й. Homo ludens.Человек играющий / Пер. с нидерл. В. В. Ошиса.-М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2001.- 352 с.
- Хойслинг Р. Социальные процессы как сетевые игры. Социологические эссе по основным аспектом сетевой теории. Пер. с нем. Б. Скуратова. М.: Логос-Альтера, 2003.- 192 с.
- Одайник В. Психология политики / Политические и социальные идеи К.Г.Юнга. Пер. с англ. К. Бутырина. Под ред. В. Зеленского. М.: ‘’Ювента’’, 1996.- 381с.
- Хантингтон С. Кто мы? Вызовы американской национальной идентичнисти / Пер. с англ. А. Башкирова.- М.: ООО “Издательство АСТ”. 2004. - 635 с.
- Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон; Пер. с англ. Т. Велимеева, Ю. Новикова.- М.: ООО “Издательство АСТ”. 2003. - 603 с.
- Хантингтон С. Третья волна. Демократизация в конце XX века / Пер. с англ.- М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2003.-368 с
- Многоликая глобализация / Под. ред. П. Бергера и С. Хантингтона; Пер. с. англ. В. В. Сапова под. ред. М.М. Лебедевой.-М.: Аспект Пресс, 2004.- 379 с.
- Кантор К.М. О глобальном кризисе истории в социокультурном измерении // Полис, 1996, No. 3.

- Будон Р. Место беспорядка. Критика теории социального изменения. // Пер. с франц. М.М.Кириченко. М., 1998.
- «Полис», և «Նորավանք» 21-րդ դար գիտակրթական հանդեսների 2000-2016 թթ. բոլոր համարները, որոնցում առկա են հոդվածներ քաղաքական գործընթացների մասին: